

ภาษาอังกฤษ

- Amir, E., Kirschenheiter, M., and Willard, K. The valuation of deferred taxes. Contemporary Accounting Research 14 (winter 1997): 597-622.
- Amir, E., Kirschenheiter, M., and Willard, K. The aggregation and valuation of deferred taxes. Review of Accounting Studies 6(June-September 2001): 275-297.
- Ayers, C. B. Deferred tax accounting under SFAS No. 109: An empirical investigation of its incremental value-relevance relative to APB No. 11. The Accounting Review 73(April 1998): 195-212.
- Burgstahler, D. C., and Dichev, I. A. Earnings, Adaptations and Equity Value. The Accounting Review (April 1997): 197-216.
- Feltham, G. A., and Ohlson, J. A. Valuation and clean surplus accounting for operating and financing activities. Contemporary Accounting Research 11(spring 1995): 689-732.
- Givoly, D., and Hayn, C. The valuation of deferred tax liability: Evidence from the stock market. The Accounting Review 67(April 1992): 394-410.
- Guenther, A. D., and Sansing, C. R. Valuation of the firm in the presence of temporary book-tax differences: The role of deferred tax assets and liabilities. The Accounting Review 75 (January 2000): 1-12.
- Guenther, A. D., and Sansing, C. R. The valuation relevance of reversing deferred tax liabilities. The Accounting Review 79(April 2004): 437-451.
- Lundholm, J. R. Discussion of: On the aggregation and valuation of deferred taxes. Review of Accounting Studies 6(June-September 2001): 299-304.
- Ohlson, J. A. Earnings, Book Values, and Dividends in Equity Valuation. Contemporary Accounting Research (Spring 1995): 337-367.
- Revsine, L., Collins, W. D., and Johnson, W. B. Financial Reporting and Analysis. New Jersey: Prentice Hall.
- Riahi-Belkaoui, A. Accounting Theory 5 th ed. Great Britain: Thomson, 2004.

Skousen, K. F., Stice, E. K., and Stice, J. Intermediate Accounting. 14 th ed.
South-Western College.

White, I. G., Sondhi, C. A., and Fried, D. The Analysis and Use of Financial
Statement. 3 rd ed. United State of America: John Wiley and Sons,
2003.

ภาคผนวก

ตัวอย่างงบการเงินที่ถูกปรับปรุง

	ปี พ.ศ. 2544			ปี พ.ศ. 2543		
	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง
สินทรัพย์						
เงินลงทุนในหลักทรัพย์						
หุ้นทุน	1,638,875,015.96	2,206,742,193.40	567,867,177.44	1,066,271,769.10	1,795,769,900.72	729,498,131.62
หุ้นกู้	80,493,032.73	78,000,000.00	(2,493,032.73)	-		
ตัวเงิน	857,964,404.00	850,977,112.72	(6,987,291.28)	1,331,858,179.08	1,315,389,035.65	(16,469,143.43)
หลักทรัพย์อื่น	1,969,826,702.68	1,951,502,164.61	(18,324,538.07)	1,686,111,658.61	1,676,502,164.61	(9,609,494.00)
รวมเงินลงทุนในหลักทรัพย์	4,547,159,155.37			4,084,241,606.79		
เงินให้กู้ยืม						
โดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน	183,693,568.25	183,693,568.25		178,190,233.57	178,190,233.57	
อื่น ๆ	2,341,387.31	2,341,387.31		1,569,771.34	1,569,771.34	
รวมเงินให้กู้ยืม	186,034,955.56			179,760,004.91		
เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน	300,143,698.05	300,143,698.05		680,121,186.06	680,121,186.06	
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	49,992,810.88	40,758,940.40	(9,233,870.48)	41,740,788.72	38,790,315.37	(2,950,473.35)

	ปี พ.ศ. 2544			ปี พ.ศ. 2543		
	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง
เงินวางไว้จากการประกันภัยต่อ	10,744,328.01	10,744,328.01		10,971,058.26	10,971,058.26	
เงินค้ำรับเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ	31,626,202.37	31,626,202.37		30,621,682.53	30,621,682.53	
เบี้ยประกันภัยค้ำรับ - สุทธิ	198,427,207.55	198,427,207.55		156,145,684.09	156,145,684.09	
รายได้จากการลงทุนค้ำรับ	25,786,025.35	25,786,025.35		14,743,549.55	14,743,549.55	
สินทรัพย์อื่น						
เบี้ยประกันภัยต่อจ่ายล่วงหน้า	15,403,686.01	15,403,686.01		20,538,248.02	20,538,248.02	
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	11,294,054.45	11,294,054.45		8,042,200.60	8,042,200.60	
อื่น ๆ	15,036,080.92	15,036,080.92		12,092,681.37	12,092,681.37	
รวมสินทรัพย์	5,391,648,204.52	5,391,648,204.52		5,239,018,690.90	5,239,018,690.90	

	ปี พ.ศ. 2544			ปี พ.ศ. 2543		
	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น						
เงินสำรองเบี่ยงประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	301,895,326.21	301,895,326.21		257,835,464.90	257,835,464.90	
สำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย	67,561,867.90	67,561,867.90		48,287,939.58	48,287,939.58	
เงินถือไว้จากการประกันภัยต่อ	115,330,160.64	115,330,160.64		87,410,200.77	87,410,200.77	
เงินค้างจ่ายเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ	94,445,653.18	94,445,653.18		67,487,504.87	67,487,504.87	
หนี้สินอื่น						
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	22,312,689.86	22,312,689.86		43,173,766.69	43,173,766.69	
เบี่ยงประกันภัยรับล่วงหน้า	64,416,170.07	64,416,170.07		59,250,636.04	59,250,636.04	
อื่น ๆ	77,825,450.42	77,825,450.42		115,155,478.98	115,155,478.98	
รวมหนี้สิน	743,787,318.28	743,787,318.28		678,600,991.83	678,600,991.83	

	ปี พ.ศ. 2544			ปี พ.ศ. 2543		
	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)						
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น						
ทุนจดทะเบียน						
หุ้นสามัญ 50,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท	500,000,000.00			500,000,000.00		
ทุนที่ออกและชำระแล้ว						
หุ้นสามัญ 25,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท						
ชำระครบแล้ว	250,000,000.00			250,000,000.00		
ส่วนเกินทุน						
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	3,512,183,950.00			3,512,183,950.00		
กำไรสะสม						
จัดสรรแล้ว						
สำรองตามกฎหมาย	50,000,000.00			50,000,000.00		
สำรองอื่น	900,000,000.00			900,000,000.00		

	ปี พ.ศ. 2544			ปี พ.ศ. 2543		
	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง	ฐานบัญชี	ฐานภาษี	ผลต่าง
ยังไม่ได้จัดสรร	460,441,744.51			551,653,243.26		
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	5,172,625,694.51			5,263,837,193.26		
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่า						
ของเงินลงทุน - สุทธิ	(524,764,808.27)			(703,419,494.19)		
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	4,647,860,886.24			4,560,417,699.07		
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	5,391,648,204.52			5,239,018,690.90		

1. วิธีการคำนวณภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี

ในงานวิจัยครั้งนี้ การคำนวณภาษีเงินได้รอตตัดบัญชีมาจากรายการของสินทรัพย์เกือบทั้งหมด โดยรายการที่เกิดผลต่างชั่วคราวเป็นรายการที่มีการปรับปรุงมูลค่าเพิ่มขึ้นและลดลง และรายการที่มีการคำนวณมูลค่าด้วยฐานที่แตกต่างกันระหว่างฐานคำนวณทางภาษีอากรกับ ฐานคำนวณทางบัญชี ของภาษีเงินได้รอตตัดบัญชีจากงบการเงินข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) การคำนวณผลต่างชั่วคราวของเงินลงทุนในหลักทรัพย์

ตารางแสดงราคาทุนและมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ (หน่วย : ล้านบาท)

	ปี พ.ศ. 2544		ปี พ.ศ. 2543	
	ราคาทุน	มูลค่ายุติธรรม	ราคาทุน	มูลค่ายุติธรรม
1. หุ้นทุน	2,206.742	1,638.875	1,795.769	1,066.271
2. หุ้นกู้	78.000	80.493	-	-
3. ตั๋วเงิน	850.977	857.964	1,315.389	1,331.858
4. หลักทรัพย์อื่น	1,951.502	1,969.826	1,676.502	1,686.111

ตามประมวลกฎหมายรัชฎาการ กำหนดให้ฐานภาษีของรายการ เงินลงทุนในหลักทรัพย์มีได้เท่าราคาทุน และความแตกต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นกับราคาทุน คือผลต่างชั่วคราวสำหรับคำนวณภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี

(2) การคำนวณผลต่างชั่วคราวของสินทรัพย์ซึ่งต้องคำนวณค่าเสื่อมราคา

ตารางแสดงราคาทุนและมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ซึ่งคิดค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา

	ปี พ.ศ. 2544		ปี พ.ศ. 2543	
	ราคาทุน	มูลค่ายุติธรรม	ราคาทุน	มูลค่ายุติธรรม
1. สินทรัพย์ถาวรรวม	117.140	117.140	94.366	94.366
2. ค่าเสื่อมราคาสะสม	(76.382)	(67.148)	(55.576)	(52.625)
รวมสินทรัพย์ถาวรสุทธิ	40.758	49.992	38.790	41.740

ตามประมวลกฎหมายรัชฎากร ได้กำหนดให้ฐานภาษีของสินทรัพย์ที่ต้องคิดค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคานั้นมีได้เท่ากับราคาทุน มูลค่ายุติธรรมซึ่งมีการตีราคาเพิ่ม-ลด และมีการคิดการ ด้อยค่า จะทำให้เกิดผลต่างชั่วคราวเพื่อคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยค่าเสื่อมราคาในงบ การเงินเป็นการคำนวณโดยวิธีเส้นตรง และค่าเสื่อมราคาของฐานภาษีคิดตามอัตราค่าสึกหรอที่ กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายรัชฎากร

(3) การคำนวณสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ปี พ.ศ. 2543 เกิดจากผลต่างชั่วคราวที่เป็นบวก ได้แก่

หุ้นทุน(ราคาทุน > ราคายุติธรรม)	729,498,131.62	บาท
รวม	729,498,131.62	บาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี	218,849,439.49	บาท
(ผลต่างชั่วคราวที่เป็นบวก X อัตราภาษีร้อยละ 30)		

หนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ปี พ.ศ. 2543 เกิดจากผลต่างชั่วคราวที่เป็นลบ ได้แก่

ตัวเงิน(ราคาทุน < ราคายุติธรรม)	16,469,143.43	บาท
หลักทรัพย์อื่นๆ	9,609,494.00	บาท
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	2,950,473.35	บาท
รวม	29,029,110.78	บาท
หนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี	8,708,733.23	บาท
(ผลต่างชั่วคราวที่เป็นลบ X อัตราภาษีร้อยละ 30)		

(4) มูลค่าที่อนุญาตให้รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี

ตารางแสดงการรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในแต่ละงวด

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี	ค่าใช้จ่ายภาษีในงบกำไรขาดทุน	กำไรทางภาษีที่ใช้คำนวณภาษี	สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่ยอมให้รับรู้
2543	218.85	85.37	215.84	215.84
2544	170.36	64.75	147.82	147.82

เนื่องจากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตามร่างมาตรฐานนั้นยอมให้รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีเพียงมูลค่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ซึ่งกิจการนั้นจะมีกำไรสุทธิทางภาษีเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่เกิดขึ้นนั้น โดยรายละเอียดการคำนวณสินทรัพย์ภาษีเงินได้ที่อนุญาตให้รับรู้ในงบการเงินของกิจการเป็นดังนี้

ภาษีเงินได้ในงบกำไรขาดทุน	85,373,246.32	บาท
กำไรสุทธิทางภาษีของกิจการ	215,843,345.00	บาท
(ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ÷ อัตราภาษีร้อยละ 30)		
ดังนั้น สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีเท่ากับ	<u>215,843,345.00</u>	บาท

จากการคำนวณพบว่า มูลค่าภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีจากผลต่างชั่วคราวที่เกิดขึ้นของรายการในงบการเงินมีมูลค่าสูงกว่า กำไรสุทธิทางภาษี ดังนั้นมูลค่าของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่กิจการจะรับรู้ ณ นั้นจะมีมูลค่าได้ไม่เกิน กำไรสุทธิทางภาษีของกิจการ ตามวิธีปฏิบัติของร่างมาตรฐานการบัญชีเรื่อง "การบัญชีที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้"

(5) กรณีที่เกิดขาดทุนทางภาษี

เมื่อเกิดขาดทุนทางภาษี จะส่งผลให้เกิดผลขาดทุนสะสมทางภาษี ซึ่งช่วยให้กิจการสามารถลดภาระภาษีได้ 5 งวด จึงเป็นรายการหนึ่งที่สามารถก่อให้เกิดสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีได้อีกประการหนึ่ง โดยการรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีสามารถทำได้ดังนี้

ตารางแสดงการรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีจากขาดทุนสะสมทางภาษี

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ขาดทุนจากการดำเนินงาน	ค่าใช้จ่ายภาษีในงบกำไรขาดทุน	กำไรสุทธิทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในงวดถัดไป	สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่ยอมให้รับรู้
2542	-23,382.26	0.00	0.00	323.75
2543	-18,686.86	0.00	13.66	323.75
2544	6,486.84	4.10	23.99	310.09
2545	6,286.51	7.20	286.10	286.10

เนื่องจากขาดทุนสะสมทางภาษีที่สามารถรับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตามร่างมาตรฐานการบัญชีเรื่อง "การบัญชีที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้" ยอมให้รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ากิจการจะมีกำไรสุทธิทางภาษีเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของรายการดังกล่าว เมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอ้างอิงถึงการใช้ประโยชน์ของผลขาดทุนสะสมทางภาษี ใน 5 รอบบัญชี ขาดทุนจากการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2542 นั้นสามารถนำไปใช้เพื่อลดภาระภาษีได้ถึงปี พ.ศ. 2547 โดยมูลค่าของกำไรสุทธิทางภาษีที่เกิดขึ้นทั้งหมดจะค่อยๆ ทายอดตัดบัญชีออกไปตามงวดบัญชีที่เกิดกำไรสุทธิทางภาษีนั้นจริง จนกระทั่งประโยชน์จากผลขาดทุนสะสมทางภาษีจะหมดประโยชน์ไปในงวด 5 รอบบัญชี

2. รายละเอียดของการปรับปรุงงบการเงิน

การคำนวณฐานภาษีของแต่ละรายการในงบการเงิน

การคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีครั้งนี้ มีการคำนวณฐานภาษีของรายการต่างในงบการเงินขึ้น เพื่อการเปรียบเทียบหาผลต่างเพื่อให้เกิดสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยเงื่อนไขของการคำนวณฐานภาษีนั้น คือใช้มูลค่าของราคาตามบัญชีในงบการเงิน แต่ปรับปรุงตามแนวคิดของกฎหมายประมวลรัษฎากร ซึ่งแบ่งประเภทได้ดังนี้

- (1) กลุ่มรายการที่ฐานภาษีเท่ากับมูลค่าราคาตามบัญชี จะไม่เกิดผลต่าง
- (2) กลุ่มที่มีการตีราคาเพิ่ม - ลด จากราคาทุน ฐานภาษีของรายการดังกล่าวนี้ให้แสดงโดยราคาทุน ซึ่งส่วนเพิ่ม-ลด จะกลายเป็นผลต่าง ที่ใช้คำนวณสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี
- (3) กลุ่มที่เกิดการด้อยค่า มูลค่าของการด้อยค่านั้นจะเป็นผลต่าง ที่ใช้คำนวณสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ซึ่งฐานภาษีของรายการดังกล่าวนี้ต้องเป็นราคาทุนเท่านั้น
- (4) กลุ่มที่ต้องคำนวณค่าเสื่อมราคา และค่าสึกหรอ มูลค่าของค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาที่แตกต่างกันกับที่ถูกรับบันทึกในงบการเงิน และมูลค่าที่คำนวณจากอัตราค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทางภาษี จะเป็นผลต่าง ที่ใช้คำนวณสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี

- (5) รายการที่เป็นผลจากภาวะภาษี เช่นภาษีรอเรียกคืน ภาษีที่ต้องจ่ายเพิ่มเติม และรายการขาดทุนสะสมเพื่อใช้เป็นประโยชน์ทางภาษี โดยมูลค่าที่เกิดขึ้นนั้นให้ถือเป็นรายการหนึ่งของภาษีเงินได้รอดัตตบัญญัติ และ
- (6) กลุ่มที่ไม่มีฐานภาษี เป็นรายการที่ไม่ต้องเสียภาษีและไม่มีภาวะภาษีจึงไม่มีผลต่างที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดัตตบัญญัติ

อัตราร้อยละของการคิดค่าเสื่อมราคาตามประมวลรัษฎากร

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ประเภทที่ต้องคำนวณค่าเสื่อมราคานั้น ในกิจการที่ประกอบการในรูปของสถาบันการเงินนิยมใช้วิธีการคำนวณด้วยวิธีเส้นตรง ซึ่งส่วนใหญ่ได้กำหนดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ประเภทดังกล่าวไว้ตรงกับอายุการใช้งานโดยประมาณทางภาษี แต่นอกจากอายุการใช้งานของสินทรัพย์แล้ว ประมวลกฎหมายรัษฎากรนั้นยังได้มีการคำนวณค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ โดยอาศัยการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ ซึ่งให้หักค่าเสื่อมราคาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตาม อัตราที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 145 โดยอัตราค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาที่อนุญาตให้หักเป็นดังนี้

ตารางแสดงอัตราค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาตามประมวลกฎหมายรัษฎากร

ประเภททรัพย์สิน	ร้อยละ
1. อาคาร	
1.1 อาคารถาวร	5
1.2 อาคารชั่วคราว	100
2. ทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่งโดยสภาพของทรัพย์สินนั้นสึกหรอหรือเสื่อมราคาได้นอกจากที่ดินและสินค้า	20

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นาย วรงค์ ผ่องใส เกิดเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2523 จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียน สาคิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต บางเขน และสำเร็จการศึกษาปริญญาบัญชีบัณฑิตจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2545 โดยเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2547